

Dzieci we współczesnym

Dzieci we współczesnym świecie

Z okazji minionego Dnia Dziecka polecamy Wam zainteresować się badaniami zespołu Interdyscyplinarnego Zespołu Badań nad Dzieciństwem UW.

Badaczki z Childhoods UW, Interdyscyplinarnego Zespołu Badań nad Dzieciństwem, starają się zrozumieć i opisać, jak żyją i co myśli współczesne dzieci. Poruszają tematy na styku antropologii badań nad dzieciństwem i antropologii medycyny. Z dziećmi rozmawiają m.in. o zdrowiu,otyżości, adopcji czy in vitro.

Interdyscyplinarny Zespół Badań nad Dzieciństwem UW działa od 2013 roku. Zajmuje się przede wszystkim zagadnieniami z pogranicza badań nad dzieciństwem i antropologii medycyny, szukając nowych metodologii badawczych. – Cały czas jesteśmy na etapie, kiedy badania antropologiczne z dziećmi, podczas których to właśnie dzieci są pytane o to, jak postrzegają świat i co o nim myśli, jest w Polsce mało. Staramy się więc szukać nowych metod pracy i technik rozmowy z dziećmi – wyjaśnia prof. Magdalena Radkowska-Walkowicz, kierująca pracami zespołu.

Pandemia oczami dzieci

Projekt pt. Pandemiczne i postpandemiczne światy dzieci (finansowany ze środków NCN) jest jednym z większych prowadzonych obecnie w zespole. Pracami kieruje dr hab. Ewa Maciejewska-Mroczek. To kontynuacja Dziecięcego Archiwum Pandemii, do którego w 2020 roku dzieci przesyłały swoje prace plastyczne, opowiadając o tym, jak się czują, i jak spędzają czas. Badaczki chcą przyjrzeć się pandemii COVID-19 z perspektywy czasu, sprawdzić, czy dzieci pamiętają o pandemii, czy było to dla nich ważne doświadczenie, a także jak teraz oceniają tę sytuację.

– Ciekawe jest to, że nawet dzieci przedszkolne pamiętają pandemię. Świat pandemiczny to dla nich miejsce, w którym jest bardzo dużo ograniczeń. Pamiętają zamknięte parki, lasy i przedszkola. Cała pandemia jest dla nich

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

przede wszystkim opowieści o tym, czego nie wolno – mówi prof. Radkowska-Walkowicz. – Wydawało nam się, że dom podczas pandemii był dla nich bezpieczną przestrzenią. Widać to było m.in. w rysunkach, które nam przesyłały. Natomiast wszystko, co było wokół domu, na zewnątrz, było z tego, tam czyhało niebezpieczeństwo – dodaje.

Okazuje się, że po czasie ich perspektywa znacznie się zmieniła. Teraz wyraźnie widać, że dom z czasów pandemii, kojarzy jako miejsce, z którego nie mogli wyjść, gdzie były pozbawione kontaktu z rówieśnikami, oglądały telewizję, grały na komputerze, były nieszczęśliwe, a czasami chore. Na zewnątrz za to panowała według nich wolność, dobry wiat. – Dom może być więc bardzo różnie interpretowany przez dzieci i nie zawsze jest dla nich symbolem bezpieczeństwa. Jego interpretacja może się zmieniać w zależności od kontekstu, czasu czy pytania, które zadajemy – wyjaśnia prof. Radkowska-Walkowicz.

Opieka po porożeniu

Jeden z projektów, który do niedawna był realizowany w zespole Childhoods UW, to Dzieciństwo po rozwodzie. Opieka naprzemienna w perspektywie antropologicznej. Prowadzi ją dr Maria Reimann, która zmarła w lipcu 2023 roku. Projekt dotyczy tego, jak dzieci, po rozwodzie rodziców, radzą sobie w sytuacji, gdy opiekę sprawują po porożeniu mama i tata, a one same dzielą życie między dwa domy.

Opieka współdzielona jest dużo częściej praktykowana w krajach skandynawskich. W Polsce tradycyjne podejście pedagogów i psychologów koncentrowało się wokół tego, że dziecko powinno mieć jeden dom, aby czuć się bezpiecznie. – Na podstawie rozmów z dziećmi, okazuje się jednak, że to wcale nie musi być dla nich problemem. Z ich perspektywy ważniejszy wydaje się fakt, że mają mamę i tatę, i nie muszą wybierać wobec kogoś lojalni. Dzieci mogą być sprawczymi aktorami tej sytuacji. Nie oceniają jej jednoznacznie negatywnie – mówi prof. prof. Magdalena Radkowska-Walkowicz.

Dzieciństwo i hormony

Kolejny projekt zatytułowany jest Dzieciństwo i hormony. Wrodzony przerost nadnerczy – perspektywa nauk społecznych. Dotyczy społecznych aspektów rzadkiej choroby genetycznej, związanej najczęściej z koniecznością codziennego suplementowania kortyzolu, który jest odpowiedzialny za wiele funkcji naszego organizmu. Wiąże się to z nadprodukcją androgenów jeszcze w życiu płodowym, co może powodować bariery w rozpoznaniu tożsamości płciowej.

Projekt prowadzi prof. Magdalena Radkowska-Walkowicz z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW we współpracy z dr hab. n. med. Anną M. Kucharską z Oddziału Klinicznego Endokrynologii i Pediatrii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. – Chcę sprawdzić, jak to, co biologiczne, hormonalne wpływa na to, co społeczne. Interesuje mnie, jakie jest doświadczenie rodziców, którzy dowiadują się, że mają dziecko obciążone tą chorobą, co dzieci myślą o zdrowiu, chorobie, lekarzach, jak radzą sobie w sytuacji diagnozy, jak odbierane są przez otoczenie – mówi prof. [Magdalena Radkowska-Walkowicz](#) [1].

Spotkania dla wszystkich

Zazwyczaj dwa razy w miesiącu naukowcy z zespołu Childhoods UW spotykają się na seminariach. Do rozmowy zapraszają badaczy i badaczki z całego kraju. Spotkania są otwarte, najczęściej odbywają się w formule hybrydowej, informacje o wydarzeniach można znaleźć na profilu zespołu na FB (@Interdyscyplinarne Zespoły Badań nad Dzieciństwem). Przed wakacjami planowane są jeszcze dwa seminaria. Jedno z nich, 19 czerwca, dotyczy będzie książki „W pustyni i w puszczy”. Eksperti rozmawiają o tym, jak czyta się ją w szkołach, i jak można spojrzeć na tę książkę z perspektywy postkolonialnej.

Antropolożki wydają również serie książek i e-booków Dzieci/granice/etnografie, które opisują prowadzone przez nich badania. Zwykle przygotowują dwie wersje. Dla dorosłych i dla dzieci, dostosowując język i styl do potrzeb odbiorców.

Więcej informacji znajduje się na [stronie Zespołu](#) [2].

Adres URL źródła: <https://etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/dzieci-we-wspolczesnym>

Odnośniki

[1] <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/magdalena-radkowska-walkowicz>

[2] <http://http://childhoods.uw.edu.pl/>